Anti-Pestprotocol

2025-2026

De Passie Wierden

de Passie
evangelisch bijbelgetrouw onderwijs

Jouw bestemming, onze passie

Inhoudsopgave:

Inleiding	blz.3
Preventief pestbeleid	blz.3
Curatief pestbeleid	blz.4
Stroomdiagram	blz.10
Acties & tijdspad	blz.10
Adviezen voor de ouders	blz.11
Adviezen voor de leerlingen	blz.12

Anti-Pestprotocol Passie Wierden

Inleiding

In het kader van het welzijn van leerlingen is het belangrijk dat de school een veilige plek is, waar leerlingen alle ruimte kunnen krijgen die nodig is om zichzelf te ontwikkelen en te ontplooien. Pesten vormt hierop een ernstige inbreuk. Het langdurig gepest worden kan grote psychische problemen opleveren voor de leerling nu en in zijn/haar volwassenheid. Pesten kan leiden tot depressies, zelfbeschadiging en in het ergste geval zelfs tot suïcide. Het is daarom zaak dit op een duidelijke en gestructureerde manier aan te pakken. Pesten is het langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door meestal een groep personen tegen een eenling die niet in staat is zichzelf te verdedigen. Het aanpakken van pesten valt in twee hoofdzaken uiteen: preventieve aanpak en curatieve aanpak.

Preventief pestbeleid

Het doel van preventie is het stimuleren van bewustzijn onder leerlingen t.a.v. hun gedrag en de gevolgen daarvan ten opzichte van anderen. Bewustzijn van wat je zelf zou wensen hoe de ander met je omgaat en hoe niet, (gewenst en ongewenst gedrag) als leidraad voor de omgang met elkaar.
Binnen De Passie is dat gewenste gedrag vastgelegd in de leefregels te lezen in de statuten en op het site van de Passie Wierden.

De mentor maakt voor zichzelf een risicoanalyse aan de hand van observaties tijdens de introductiedagen en de gegevens uit het leerlingendossier. Eventuele waarneming van risicofactoren kunnen ook in het eerste mentorgesprek aan de orde komen! De risicoleerlingen dienen vervolgens goed in de gaten te worden gehouden.
Risicofactoren zijn:
-signalen van basisschool dat een leerling pestslachtoffer is
-signalen van basisschool dat een leerling pester is
-vormen van geïsoleerd zijn (alleen staan in pauze, niemand die wil samenwerken, etc.)
-roddels over een leerling
-negatieve reacties van anderen over of naar de leerling
-signalen van thuis: niet graag naar school gaan, bepaalde kleding niet willen dragen, bedplassen, etc.

Andere middelen die worden ingezet op het gebied van preventie zijn:
-Tijdens de introductiedagen van klas 1 wordt er als klas stilgestaan bij algemene omgangsregels in de vorm van een klassencontract en ingezet op veiligheid binnen de groep.
-Aan het begin van het 2de leerjaar gaan alle klassen op kamp georganiseerd door ‘No Apologies’. Gedurende dit kamp wordt er aandacht besteed aan veiligheid en pesten.
- Inzetten van een sociogram of een 3D groepsanalyse bij klassen om de posities in de klas in beeld te krijgen en hier vervolgens op in kunnen spelen bij latere interventies.

Het hele team moet alert zijn op de veiligheid van het schoolklimaat. Signalen die op pesten kunnen duiden dienen z.s.m. kenbaar te worden gemaakt bij de mentor.

De mentoren zijn er samen met de sectorleiders verantwoordelijk voor dat de processen van groepsvorming op een goede manier plaatsvinden. Er is een anti pest-coördinator op school aangewezen (dhr. van Ommen) die als taak heeft het anti-pest beleid intern en extern te communiceren. Daarbij heeft hij een ondersteunende rol richting de mentoren.

Curatief pestbeleid

Ondanks inzet van het preventiebeleid komt pesten toch nog voor in de school.
Het begint met **Signaleren**:
De informatie dat een leerling gepest wordt, komt bij de mentor. Deze informatie kan doorgegeven zijn door een leerling, een ouder of via een personeelslid van de school. De mentor is degene bij wie de afhandeling begint.
Ga na:

- Gaat het echt om pesten of is er sprake van plagerijen.
- Definitie pesten: “Wanneer je bewust iets doet waarvan je weet (of redelijkerwijs kunt weten) dat iemand het niet prettig vindt. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. De grens wordt dus bepaald door de ‘ontvanger’.
- Definitie plagen: “Bij plagen is er sprake van incidenten. Een persoon zegt iets, een ander persoon zegt iets terug, en meestal is het dan afgelopen. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. De machtsverhouding is gelijk. Plager(s) en geplaagde(n) hebben een gelijke of bijna gelijke macht. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat om zich te verweren.

Bij echt pestgedrag zijn verschillende partijen betrokken: het slachtoffer, de dader(s), de groep, de ouders en de ‘school’ (=m.n. personeel). In de aanpak van (ernstig) pestgedrag hebben ze alle vijf een rol. Alle vijf de partijen kunnen op eigen wijze signalen afgeven van (mogelijk) pestgedrag.

De aanpak valt in vier fasen uiteen:

1. *de inventarisatiefase: start dossiervorming, gesprekvoering met betrokkenen*
2. *analyse van het probleem (wat zijn oorzaken; wat speelt er nog meer mee) en het bedenken van een plan van aanpak*
3. *het in gang zetten van plan van aanpak en het bewaken ervan*
4. *het evalueren van het plan van aanpak.*

In principe is de mentor eigenaar van het proces (casemanager) en in ernstige gevallen kan dit worden overgenomen door de sectorcoördinator. Hieronder volgt een beschrijving van elke fase.

1: inventariseren

a. Na overleg met degene die het pesten heeft gemeld, inventariseert de mentor:
Wie zijn erbij betrokken?
Wat gebeurt er precies?
Waar en op welke tijdstippen gebeurt het?
Wat zijn aanleiding voor pestgedrag?
Wat doet het op emotioneel niveau met de betrokkene?

b. Wat is er op school bekend over de betrokken leerling en de pester(s)? (dossiers)
Het voeren van gesprekken (hoor en wederhoor):
Gesprekken met het slachtoffer en de pester(s). Afhankelijk van de situatie eerst apart en dan gezamenlijk, of meteen gezamenlijk. Maken van afspraken over hoe nu verder met elkaar om te gaan. In ernstige gevallen de coördinator inschakelen voor overleg over mogelijke maatregelen.

Vertel het slachtoffer

- dat je het pesten wilt laten ophouden
- dat hij/zij je het moet zeggen, zodra hij/zij weer gepest wordt.
- dat hij/zij niet terug moet gaan pesten en niet moet gaan vechten.
- (zo mogelijk) hoe hij/zij het best kan reageren gegeven de situatie.

Het gesprek met de pester(s)

- Praat niet in een groep, maar met de afzonderlijke pesters en spreek ze afzonderlijk aan op hun gedrag.
- Betreft het een hele klas laat de leerlingen dan schriftelijk reageren en spreek daarna met afzonderlijke leerlingen, afhankelijk van de reacties.
- Maak het doel van het gesprek aan de pester duidelijk: je hebt hem bij je geroepen om over zijn pestgedrag te spreken.
- Maak duidelijk dat je pestgedrag niet tolereert.
- Laat blijken dat je de pester niet als persoon afkeurt, maar wel zijn gedrag.
- Zeg hem, dat het niet gaat om een bestraffing, maar dat je ervoor wilt zorgen, dat iedereen zich op school prettig kan voelen.
- Let op je eigen houding: ook een pester heeft recht op hoor en wederhoor!
- Laat je niet verleiden tot discussies. Je praat met hem/haar over zijn pestgedrag en niet over het gedrag van het slachtoffer.

Zeg hem/haar:

- dat het pesten moet stoppen.
- dat je controleert of het pesten stopt.
- maak eventueel een afspraak om te evalueren.

Deze fase dient na het eerste signaal binnen twee dagen afgerond te zijn.
Maak een verslagje van de bevindingen zodat je dit kan meenemen/ bespreken met de anti- pestcoördinator of sectorleider.

2: analyse

Alle gegevens worden geanalyseerd. Dit gebeurt onder leiding van de mentor i.s.m. anti pest coördinator of sectorleider.

Duidelijk moet zijn:
-wat zijn de oorzaken van het pestgedrag?
-wat was de aanleiding?
-hoe vergaand/frequent/langdurig was/is het pestgedrag?
-welke problemen spelen een rol bij het slachtoffer en de dader?
-welk standpunt neemt de mentor (samen met evt. andere betrokkenen) in over de zaak?

Met deze gegevens wordt contact opgenomen met de ouders van betrokken slachtoffer en dader(s). In eerste instantie om ouders op de hoogte te brengen van het probleem, maar ook om evt. aanvullende informatie te verkrijgen en suggesties voor een plan van aanpak. (Dit gebeurt uiterlijk op de derde dag na de melding)

3: aanpak

De mentor maakt in overleg met de anti pest coördinator of sectormanager een plan van aanpak waarin rekening wordt gehouden met de ernst van de zaak en de betrokkenheid van alle vijf genoemde partijen. Op korte termijn moet men zich richten op onmiddellijke stopzetting van de negatieve handelingen. Op langere termijn moet de sfeer in de groep en op school verbeterd worden, in de hoop dat het pesten zo geen kans meer krijgt.

1. *Het slachtoffer:*
   - positieve aandacht mentor/ docententeam
   - evt. doorverwijzing support team

- evt. externe hulp indien nodig, in dat geval: ouders verantwoordelijk stellen voor bijv. bezoek aan huisarts.
- het welzijn van het slachtoffer aanvankelijk dagelijks, later wekelijks en vervolgens maandelijks peilen door een kort mentorgesprek.
- Vraag na of het pestgedrag gestopt is. Besef dat het misschien moeilijk is voor de gepeste om hier eerlijk op te antwoorden uit angst voor eventuele represailles van de dader(s)

2. *De dader:*
   - confronteren met eigen gedrag, evt. aan de hand van een filmpje of een gesprek met het Slachtoffer. Benoem dat je dit **gedrag** afkeurt
   - Check als mentor regelmatig of de dader/meelopers hun gedrag hebben aangepast
   - als na analyse van de problematiek de dader ook een probleem blijkt te hebben: dader hulp aanbieden, evt. svt (sociale vaardigheidstraining)
   - straffen: Maak duidelijk dat er de *eerste keer nog niet gestraft* wordt. Benadruk dat het je met name te doen is om de sfeer in de groep te verbeteren ed. Het geeft ruimte dat de dader eerlijker kan zijn over wat er nou echt heeft plaatsgevonden ed. Bovendien, daar waar het een "noodsignaal"van de dader is, geeft het meer ruimte tot de kern van zijn / haar probleem te komen.
   - Bij herhaald gedrag: schorsing. Aanvankelijk voor één dag, met opgave van veel huiswerkopdrachten. [-Al naar gelang de ernst van de situatie ook aangifte doen bij de politie, melden bij lpa en inspectie, etc.]

3. *De groep:*
   - Groepsprocessen bespreekbaar maken in de klas.
     Nogmaals bewustwording van het eigen gedrag laten plaatsvinden.
   - Bespreek de rol van "meeloper"zijn (= medeverantwoordelijk voor pestgedrag)
   - Check regelmatig in de groep of het pestgedrag veranderd is.
   - Vraag leerlingen in de klas, of ze merken dat er iemand gepest wordt. Je kunt duidelijk maken, dat het geen klikken is als ze zeggen wie er gepest wordt door wie. Immers de pester krijgt in principe de eerste keer geen straf. Je wilt alleen maar de sfeer in de klas verbeteren, zodat iedereen het naar zijn zin heeft. Bedenk ook, dat deze leerlingen de toeschouwers zijn voor wie de pester zijn spel opvoert. Als je deze leerlingen mee hebt, heb je al heel wat gewonnen

4. *De ouders van het slachtoffer:*
   - Informeren over de inhoud van het actieplan, evt. laten meedenken. Betrek ze door ze (in ieder geval de eerste keer) op school uit te nodigen!
   - Periodiek informeren over de voortgang.
   - Laat ze thuis frequent met hun kind praten over het welzijn op school en de omgang met de dader.
   - Laat probleemsignalen meteen bekend worden bij de mentor.

5. *De ouders van de daders:*
   - Informeren over de inhoud van het actieplan, evt. laten meedenken.
   - de ouders op de hoogte stellen van de straffen (i.g.v. schorsing ook schriftelijk!) en evt. op de hoogte brengen van andere instanties. (zie 2 laatste aandachtstreepje)
   - de ouders verantwoordelijk stellen voor het gedrag van hun kind en ook de voortgang ervan. De consequenties van onveranderbare situatie moet duidelijk zijn: zoeken naar andere school!

6. *De ouders van de klas:*
   - Breng alle ouders op de hoogte van de pesterijen door een brief (al naar gelang de ernst van de zaak).
   - Roep ze op de situatie met hun kinderen te bespreken en afspraken te maken over hun gedrag.
   - Na verloop van een maand nogmaals een bericht over de voortgang van de zaak. Dit herhalen als het nog langer lijkt te duren voordat de zaak is opgelost.

7. *Het docententeam (=De School)*
   - alert zijn op risicogedrag van zowel slachtoffer als dader
   - alert en adequaat ingrijpen bij risicovolle situaties
   - medewerking verlenen aan de mentor als gevraagd wordt om informatie
   - positieve aandacht geven aan het slachtoffer, af en toe eens vragen hoe het gaat, complimenteren.

Sommige van bovenstaande zaken zijn niet al te concreet. Dat heeft te maken met de specifieke inhoud van de problemen: elke keer is het weer anders. Gepoogd is om een stramien neer te zetten dat je kunt hanteren als er onverhoopt toch gepest wordt. Bij minder ernstige zaken is het mogelijk je te beperkten tot stap 1 en 2. Bij ernstigere gevallen moet je de klas en de ouders gaan inlichten en bij aanhoudende pesterijen worden de ouders van gehele klas betrokken. Neem pesten echter altijd serieus en dus ook de te ondernemen acties!

4: evaluatie

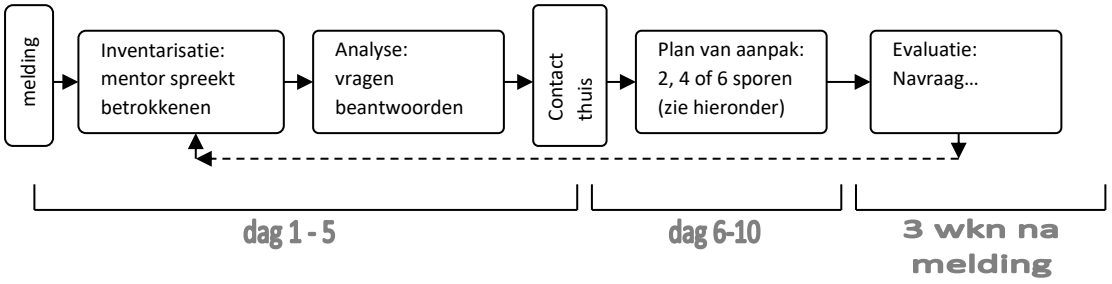
Het is belangrijk dat de mentor met enige regelmaat peilt bij het slachtoffer en de daders of het pesten werkelijk is opgehouden. Dit kan in een individueel gesprekje. Ook kan het worden geëvalueerd door na een maand een klassengesprek te houden. Hoe dan ook: wanneer het pesten nog niet geheel is gestopt, dient (een deel van) het traject opnieuw doorlopen te worden.

Consequent handelen, oog hebben voor de individuele leerlingen, surveillance in pauzes, etc. (kortom: professioneel docentengedrag) kan veel problemen voorkomen!

Korte samenvatting:

Er zijn duidelijke omgangsregels in de school waarmee leerlingen meteen bij de start van het jaar geconfronteerd worden. Aan de hand van leerlingengegevens wordt een risico-inventarisatie gemaakt en er wordt op een gestructureerde manier gewerkt aan het groepsvormingsproces via lessen over pesten en werken aan vertrouwensband. Daarnaast heeft het hele team een monitorfunctie.
Wanneer pesten is gesignaleerd zijn er vier fasen te doorlopen: inventarisatie (dossiervorming), analyse, aanpak en evaluatie. De mentor heeft een spilfunctie in de preventie en aanpak van pestproblematiek, het hele team is verantwoordelijkheid voor signalering, preventie, etc.

Bijlage: stroomdiagram actie bij pesten

1) Slachtoffer:
- Positieve aandacht team
- Evt. extra hulp: SVT of extern via huisarts
- Aandacht voor katalyserende aspecten (kleding; geur; etc)

2) Dader:
- Confronteren
- Verantwoordelijkheid geven voor het slachtoffer
- Evt. extra hulp: svt of extern via huisarts
- Straffen (te starten met 1 dag schorsen)
- Evt. melding politie, AMK, etc. (in ernstige gevallen)

3) Groep:
- Groepsdynamiek bespreken
- Pestproblematiek periodiek bespreken; confronteren met gedrag

4) Ouders slachtoffer:
- Informeren over actieplan en mee laten denken (nodig ze uit op school)
- Periodiek informeren
- Thuis regelmatig laten informeren bij slachtoffer over welzijn
- Signalen terug laten koppelen naar mentor

5) Ouders dader:
- Informeren over actieplan en evt. meer laten denken
- Op de hoogte brengen van mogelijke straffen (evt. schriftelijk!)
- Verantwoordelijk stellen voor gedrag kind en consequenties aan verbinden!

6) Ouders klas:
- Op hoogte brengen door brief
- Roep op tot thuis bespreken van situatie en gedrag van hun kind(eren) in het geheel
- Informeer na een eerste evaluatie over voortgang van proces. Indien nodig later nogmaals.

(docenten)team: ten alle tijden worden deze door de mentor geïnformeerd
- Alert zijn op risicogedrag
- Wanneer nodig interveniëren in risicovolle situatie
- Informeren mentor hierover (gevraagd of ongevraagd)
- Positieve aandacht voor het slachtoffer

Acties & tijdspad

Wanneer:	Wat:	Wie:
Start schooljaar	Risico analyse op basis van overdrachten mentor/ basisschool/ leerling volgdocument	Mentor
Introductiedagen+ 1ste studieles	Omgangsregels+ klassenafspraken maken	Mentor
November	Signalering/ Schoolvragenlijst klas 1	Support
September	Input naar mentoren/ docenten aangaande pestprotocol en recente ontwikkelingen. Input I-passie richting ouders.	Anti-pest coördinator
Januari	Evaluatie omgangsregels begin schooljaar	Mentor
Januari	Op verzoek: sociogram, 3D groepsanalyse klas 1 en 2	Mentor (anti-pest coördinator levert aan)
Juni- Juli	Evaluatie anti-pestprotocol+ aanpassen	Anti-pest coördinator/ sectorleider /ondersteunings coördinator
Juni- Juli	Overdracht risico leerlingen nieuwe mentor	Mentor

Adviezen voor de ouders

Informatie voor de ouders van *gepeste* kinderen.

Wat kunnen signalen zijn van pesten?

- Niet meer naar school willen.
- Niets meer over school vertellen.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Vaak hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Bepaalde kleren niet meer aan willen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.

Wat ouders/ verzorgers zelf kunnen doen:

- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen gaat proberen het pesten te stoppen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- Samen praten over pesten kan ook via een boek of een filmpje over het onderwerp.
- Als u er van uw kind met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken. Voordat u dit belooft, is het raadzaam te vragen wat de school doet.
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: ” Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?”
- Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining.
- Houd het niet stil, maar onderneem actie!

Informatie voor ouders van *pestende* kinderen

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt de kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van pesten te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan.
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- School bied mogelijkheden om uw kind aan een weerbaarheidstraining te laten meedoen. Ouders en leerling worden hier door school over geïnformeerd. Ook kunt u terecht bij Algemeen Maatschappelijk Werk of de wijkcoaches bij u in de gemeente.

Voor de leerlingen

Digitaal pesten

Wat kun je doen om digitaal pesten te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart email adres om jezelf te registreren op websites. Kies een emailadres dat niet je eigen voor -en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als je chat.
- Als je je vervelend voelt door iets dat je hebt gezien, vertel dat dan aan iemand die je vertrouwt. Ga weg uit de chat als er iets vervelends gebeurt.
- Bel of mail niet zomaar met kinderen die je van internet kent, en spreek niet met ze af zonder dat je ouders dat weten.
- Verstuur geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van het chatten kent.
  Dus: geen emailadressen, gewone adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden enz. geven.
  Let vooral op bij foto's van jezelf: Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn, ook als jij hem al weggehaald hebt. Foto's kunnen ook bewerkt worden zonder dat jij dat weet of wilt. Houd daar rekening mee.
- Wees voorzichtig met het gebruik van je webcam.
  Gebruik geen webcam bij personen die je niet kent of vertrouwt. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien. Ze kunnen ook voor andere doeleinden gebruikt worden dan waarvoor jij ze gemaakt hebt.

Wat kun je tegen digitaal pesten doen?

- Je kunt het beste niet reageren op haatmailtjes of andere digitale pesterij.
  Verwijder de e-mail zonder hem te openen. Onderdruk je nieuwsgierigheid!
  Het negeren is effectief in de beginfase van pesten, dus als de pester nog niet zolang aan het pesten is. Pestkoppen willen vaak aandacht. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten. Blokkeer de afzender.
- Krijg je pest e-mails, blokkeer dan de afzender .
  Als het gaat om sms'jes op de mobiele telefoon, dan heb je op sommige mobiele telefoons de mogelijkheid om bepaalde nummers te blokkeren. Dit werkt alleen als vanaf een andere telefoon met nummer vermelding het bericht wordt verzonden, waarmee de dader zich bloot geeft. Wanneer hij of zij echter de telefoon van iemand anders gebruikt, is weliswaar de telefoon, maar niet de dader te achterhalen. Er is dan weer sprake van anonimiteit. Het nummer kan vervolgens wel worden geblokkeerd. Wanneer andere methoden niet helpen, kan uiteindelijk alleen de sms-functie worden uitgeschakeld. In het ergste geval moet een nieuw (eventueel geheim) nummer worden aangevraagd.
- Praat erover.
  Erover praten met je vrienden, je ouders of een leraar die je vertrouwt is belangrijk. Zeker als het pesten al een tijdje duurt en je je er bedreigd door voelt. Liefst met iemand die veel van computers en internet weet en die niet doorvertelt dat je gepest wordt.
- Bewaar de bewijzen.
  Als de pesterijen al in een verder gevorderd stadium zijn en er via de sms, chat of

mail bedreigingen worden geuit, bewaar deze dan .Hoe vervelend de mailtjes ook zijn, gooi ze niet weg. Maak een printje van de pestmail of sla de berichten op . Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Aan het IP adres van de e-mail kan soms afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is.
Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail, smsjes e.d. aan kan nemen. Daar heeft men ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie het verstuurt. Bel de helpdesk op.

- Aangifte doen bij de politie.

In bepaalde gevallen kun je naar de politie om aangifte te doen.
Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het pesten 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar.